T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
KKTC MİLLİ EĞİTİM ve KÜLTÜR BAKANLIĞI
GİRNE AMERİKAN ÜNİVERSİTESİ
VE
YA-PA YAYINLARI
İŞBİRLİĞİYLE

Avrupa Birliği Sürecinde OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN GELECEĞİ Sempozyumu

KIBRIS

1. CİLT

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ SEMPOZYUMU
(ULUSLARARASI KATILIMLI)

NOW AND FUTURE OF THE PRESCHOOL EDUCATION WITHIN EUROPEAN UNION ACCESSION PROCESS SYMPOSIUM
(WITH INTERNATIONAL PARTICIPATION)

27-30 Haziran 2006 / 27 th-30th June 2006
KIBRIS / CYRPUS

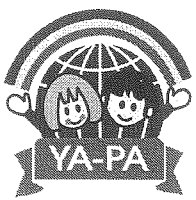
CİLT - 1

Yayıma Hazırlayanlar
Prof. Dr. Neriman ARAL
Prof. Dr. Belma TUĞRUL

1981

Yayıma Hazırlayanlar:		Prof. Dr. Neriman ARAL Prof. Dr. Belma TUĞRUL
Dizgi	:	N. Meral AYYILDIZ
Kapak Tasarım	:	Serdar Tiryaki
Film Montaj	:	Mat Ajans
Baskı	:	Melisa Matbaası
Basım Tarihi	:	2007

Bu kitabın yayın hakkı Ya-Pa Yayın Pazarlama San. ve Tic. A. Ş.'ye ait olup fikir ve sanat eserleri yasası uyarınca izin almaksızın alıntı yapılamaz, basılamaz, fotokopi ile kısmen veya tamamen çoğaltılamaz.

1981

YA-PA YAYIN PAZARLAMA SANAYİ VE TİC. A. Ş.
Ankara Cad. Nu. 89 Cağaloğlu / İSTANBUL
tlf: 0(212) 511 86 36-513 90 65-513 91 65-513 77 29-511 48 63
belgeç: 0(212) 513 77 61
www. ya-pa.com.tr e-mail: ya-pa@ya-pa.com.tr

AVRUPA BİRLİĞİ SÜRECİNDE OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİN BUGÜNÜ VE GELECEĞİ SEMPOZYUMU
(ULUSLARARASI KATILIMLI)

27-30 HAZİRAN 2006
KIBRIS

SEMPOZYUM EŞ BAŞKANLIĞI : Prof. Dr. Ayla OKTAY
Prof. Dr. Meziyet ARI
Prof. Dr. Hıfzı DOĞAN

GENEL SEKRETER : Sibel SÖNMEZ

SEMPOZYUM DÜZENLEME KURULU : Prof. Dr. Belma TUĞRUL (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Neriman ARAL (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Berrin AKMAN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Fulya TEMEL (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa BALCI (AB Komisyonu Türkiye Temsilciliği)
Prof. Dr. Ramazan ARI (Selçuk Üniversitesi)
Doç. Dr. Abide Güngör (Gazi Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif ÜSTÜN (Hacettepe Üniversitesi)
Doç.Dr. Rengin ZEMBAT (Marmara Üniversitesi)
Yrd. Doç.Dr. Necla TUZCUOĞLU (Marmara Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ayşe TURLA (Gazi Üniversitesi)
Yrd.Doç.Dr. Ebru Aktan KEREM (18 Mart Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Sadık ÜLKER (Girne Amerikan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Tülin BODAMYALI (Girne Amerikan Üniversitesi)
Nahide YILMAZ (M.E.B. Okul Öncesi Gen. Müd. Daire Başkanı)
Hatice DÜZGÜN (KKTC M. E. B)
Fatma BARKÇIN (DPT Temsilcisi)
TURHAN ÖZÜDURU (Ya-Pa)
GÜLGÜN ERHUN (Ya-Pa)

SEMPOZYUM BİLİM KURULU
Okul Öncesi Eğitimin Yayg. ve Programlar : Prof. Dr. Alev ÖNDER
Prof. Dr. Ayla OKTAY
Prof. Dr. Belma TUĞRUL
Prof. Dr. Fatma ALİSİNANOĞLU
Prof. Dr Fulya TEMEL
Prof. Dr. Gönül AKÇAMETE
Prof. Dr. Necate BAYKOÇ DÖNMEZ
Prof. Dr. Neriman ARAL
Prof. Dr. Esra ÖMEROĞLU
Prof. Dr. İsmihan ARTAN
Prof. Dr. Tanju GÜRKAN
Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU
Prof. Dr. Meziyet ARI
Doç. Dr. Abide GÜNGÖR AYTAR
Doç. Dr. Semra ERKAN
Doç. Dr. Yıldız GÜVEN
Doç. Dr. Oya RAMAZAN
Doç. Dr. Elif ÜSTÜN
Doç. Dr. Rengin ZEMBAT
Doç. Dr. Çağlayan DİNÇER
Yrd. Doç. Dr. Ayşe AKSOY
Yrd. Doç. Dr. Ayşe TURLA
Yrd. Doç. Dr. Işık GÜRŞİMŞEK
Yrd. Doç. Dr. Necla TUZCUOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Neslihan AVCI

Yrd. Doç. Dr. Özlem ERSOY
Yrd. Doç. Dr. Semai TUZCUOĞLU
Dr. Özgül POLAT UNUTKAN
Araş. Gör. Uzm. Vedat BAYRAKTAR
Araş. Gör. Uzm. Zeynep KURTULMUŞ
Araş. Gör. Gülçin GÜVEN
Öğr. Gör. Kadriye EFE

Okul Öncesi Eğitimde Öğretmen Yetiştirme : Prof. Dr. Şefik YAŞAR (Anadolu Üniversitesi)
Prof. Dr. Ayla OKTAY (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Gelengül HAKTANIR (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Berrin AKMAN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Alev ÖNDER (Marmara Üniversitesi)
Doç. Dr. Semra ERKAN (Hacettepe Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ali İhsan TURCAN (Selçuk Üniversitesi)

Okul Öncesi Eğitimde Özel Eğitim : Prof. Dr. Gönül AKÇATEPE (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Pınar BAYHAN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Nilgün METİN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Necate BAYKOÇ (Hacettepe Üniversitesi)
Doç Dr. Yıldız GÜVEN (Marmara Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Neslihan AVCI (Gazi Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Özlem ERSOY (Gazi Üniversitesi)

O.Ö. Eğitiminde Rehb.ve Psik. Danışmanlık : Prof. Dr. Meziyet ARI (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Ramazan ARI (Selçuk Üniversitesi)
Prof. Dr. Haluk YAVUZER (İstanbul Üniversitesi)
Doç. Dr. Abide GÜNGÖR (Gazi Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Necla TUZCUOĞLU (Marmara Üniversitesi)

Okul Öncesi Eğitimde Yönetim ve Denetim : Prof. Dr. Hoşcan ENSARİ (Marmara Üniversitesi)
Prof. Dr. Sibel GÜNEYSU (Başkent Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ayşe AKSOY (Gazi Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Turan ÇAKIR (Sakarya Üniversitesi)

Çocuk Hakları ve İstismar : Prof. Dr. Meziyet ARI (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Nergis GÜVEN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Mübeccel GÖNEN (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Emine AKYÜZ (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Figen ŞAHİN (Gazi Üniversitesi)

KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlköğretim Dairesi Müdürlüğü
Okul Öncesi Eğitim Komitesi : Aten AKTUNÇ
Emel TEL
Fergun KIRLI
Fatma KÜKRER
Fergun DENİZ
Gülten ERKAN
Hatice DÜZGÜN
Hülya ÖZKOŞAR KOÇ
Kerim KORCAN
Mehtap GÜLSEV
Neriye BÜRÜMCÜK
Nursal VAHİP
Özlem ÇELİK
Rahme KAVAZ
Senem KÖKLÜ

İÇİNDEKİLER

- *YA-PA Yayınları A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Turhan Özüduru'nun Açılış Konuşması* 9
- *Girne Amerikan Üniversitesi Rektörü Hıfzı Doğan'ın Açılış Konuşması* 11
- *KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı İlköğretim Daire Müdürü Hatice Düzgün'ün Açılış Konuşması* 13
  Okul Öncesi Eğitimi Genel Müdürü Remzi İnanlı'nın Açılış Konuşması 19
- *KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanı Canan Öztoprak'ın Açılış Konuşması* .. 17

- *Early Childhood Provision, Pedagogies And Workforce Policies – Quo Vadis In Europe?*
  Pamela OBERHUEMER 29
- *Continuity And Change Preparing Young Children For A Complex World*
  Siobhan FITZPATRICK 47
- *How To Make The Kindergarten A Garden For Science: The Inquiry Events Method*
  Haim ESHACH 63
- İkinci Dil Kazanımını Desteklemek İçin Öğretmen Eğitimi Comenius Projesi (Tessla)
  Elective Course Program For Student Teacher In Supporting Language And Llteracy Development Of Turkish Children Tessla Teacher Education For Supporting Second Language Acquisition (Comenius Project)
  Ayla OKTAY, Alev ÖNDER, Ebru AKTAN KEREM, Özgül POLAT UNUTKAN 69
- Okul Öncesi Eğitimden İlköğretime Geçiş Projesi
  The Project Of Transition From Preschool Education To Primary Education
  Ayla OKTAY ve Araştırma Grupları 75
- Yoksun Bölgede Yaşayan Çocukların Okul Öncesi Eğitimden Faydalanmalarına Yönelik Tegv İşbirliği İle Yürütülen Projenin Sunumu
  The Presentation Of The Project Implemented In Cooperation With Tegv On The Preschool Education Of Children Living In Disadvantaged Regions
  Elif ÜSTÜN, Tülin GÜLER, Menekşe BOZ, Eda KARGI 96
- Sanat Eğitim Programının Üst Sosyo-Ekonomik Düzeyden Gelen Altı Yaş Üstün Yetenekli Çocukların Çizim Becerilerine Etkisi
  The Effect Of Art Educaiiion Program On Drawing Skills Of Six Year-Old Gifted Children From High Socio-Economic Status
  Çağla GÜR, Fulya TEMEL 106
- Özel Gereksinimi Olan Çocuklarda Tanılama ve Gelişimin Takibi Sürecine İlişkin Anne Görüşleri
  Mothers' Views About The Process Of Identification And Following Up Development Of Special Needs Children
  Esin DİBEK, Yıldız GÜVEN 119

- Kaynaştırma Çalışması Yapılan İlköğretim Okullarındaki Rehber Öğretmenlerin Kaynaştırmaya İlişkin Görüşleri
  The Views Of The Primary Schools Counsellors About Integration Where Integration Implemented
  Gülden UYANIK BALAT, Yıldız GÜVEN 141
- Köyde ve Kentte Yaşayan Altı Yaş Çocuklarının Yaratıcılıklarının Karşılaştırılması
  Comparing The Creativity Of Six Yeared Children Who Live In Rural Area And The City
  Aygen ÇAKMAK, Gülen BARAN 154
- Üstün Yetenekli Çocuklarda Düşünme Becerileri
  Thinking Skills Of Gifted Children
  H. Elif DAĞLIOĞLU 170
- Çocuk Yuvasında Kalan ve Ailesiyle Birlikte Yaşayan 60-72 Aylık Çocukların Görsel Algılama Davranışlarının İncelenmesi
  Investigation Of Visual Perceptional Behaviors Of 60-72 Months Old Children Who Live With Their Parents And Who Live In Institutions
  Gülden KILIÇ, Neriman ARAL, Aynur BÜTÜN AYHAN 186
- 6 Yaş Çocuklarının Depresif Eğilim Düzeyleri İle Sosyometri Puanları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi
  A Study Dealing With Relation Between Depression Level And Scores Of Sociometric Status In Children Of Six Years Old
  Alev ÖNDER, Hülya GÜLAY DUMAN 198
- Okul Öncesi Çocuklarının (3 ve 6 Yaş) Ahlaki Yargı Düzeylerinin Belirlenmesi
  A Study Of Moral Judgement Levels Of Preschool Children
  Oya RAMAZAN, Ozana URAL, Aylin SÖZER ÇAPAN 208
- Ana Sınıfı Öğretmeleri İle Öğretmen Adaylarının Sınıfta Karşılaştıkları Problem Davranışlar ve Bu Davranışlara Yönelik Geliştirdikleri Stratejiler: Nitel Bir Çalışma Örneği
  A Qualitative Study About Problem Behaviours And Teachers' And Teacher Candidates' Strategies To Deal With These Problems In Reception Class
  M. Sencer BULUT, Ayten İFLAZOĞLU 217
- Okul Öncesi Öğretmenlerinin Günlük Programda Yer Verdikleri Matematik Etkinliklerinin ve Bu Etkinlikleri Uygulama Biçimlerinin İncelenmesi
  An Investigation Of Inclusion Of Mathematics Related Activities In Daily Instructional Programs And The Methods Of Implementation Of These Activities By Early Childhood Education Teachers
  Durmuş ASLAN, Raziye GÜNAY BİLALOĞLU, Yaşare AKTAŞ ARNAS 243
- Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Uygulanan Programlara Ailelerin İlgi ve Katılımı Konusundaki Öğretmen Görüşlerinin Değerlendirilmesi

Evaluation Of Teacher Views On Participation And Interest Of Parents In Preschool Programmes
Gözde İNAL, Elif ÜSTÜN 258

- 3–6 Yaş Grubu Çocukları Olan Ebeveynlerin Cinsel Konusundaki Bilinçlilik Düzeyleri, Karşılaştıkları Zorluklar ve Yaklaşım Biçimlerinin İncelenmesi
An Examination Of The Difficulties Faced With Sexual Education Of Parents Who Have 3–6 Years Old Children
Necla TUZCUOĞLU, Semai TUZCUOĞLU, Gülçin GÜVEN, Kadriye EFE 272
- Çocuğu Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden Anne Babaların Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi
Designation Of The Educational Necessities Of The Parents Who Have Children Going To Preschool
Figen GÜRSOY, MüdriyeYILDIZ BIÇAKÇI 296
- Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Çocuk Haklarının Öğretimine İlişkin Görüşleri
Opinions Of Preschool Teacher Candidates On Teaching Child Rights
Seviye CİHANGİR, A. Figen ERSOY 311
- Okul Öncesi Öğretmenlerinin Çocuk İstismarı ve İhmalini İçeren Küçük Öyküler Üzerine Görüş ve Tutumları
The Opinions Of Early Childhood Teachers Pertaining To Vignettes That Contain Child Abuse And Neglicence
Sibel SÖNMEZ, Özlem BEKTAŞ 322
- Okul Öncesi Öğretmenlerinin Yönetim ve Denetim Problemleri (Trabzon İli Örneği)
Management And Inspection Problems Of Preschool Teachers In Trabzon
Mehmet OKUTAN, Ümit ARSLAN 333
- Özel Okul Öncesi Eğitim Kurumları Birliğinin Okul Öncesi Eğitimin Yaygınlaşmada ve Programlardaki Etkililiği
Became Widespread Of Private Education Of Pre-School And Effectiveness On Programmes Of Education
Nebahat BOĞUT, Münevver ÖZEKİN 343
- Anne Eğitimi Programının Annenin Çocuk Yetiştirme Tutumlarına Etkisinin İncelenmesi
Investigation Of The Effects Of Mother Training Programme On Mothers' Child Rearing Attitides
Semra ERKAN, Mine C. DURMUŞOĞLU 349

3–6 YAŞ GRUBU ÇOCUKLARI OLAN EBEVEYNLERİN CİNSEL KONUSUNDAKİ BİLİNÇLİLİK DÜZEYLERİ, KARŞILAŞTIKLARI ZORLUKLAR VE YAKLAŞIM BİÇİMLERİNİN İNCELENMESİ

Necla TUZCUOĞLU ⊗
Semai TUZCUOĞLU ⊗⊗
Gülçin GÜVEN ⊗
Kadriye EFE ⊗

ÖZET

İnsan gelişimi bir bütündür. Zihinsel, bedensel, sosyal, duygusal, cinsel ve ahlaki gelişim bütünlüğünü sağlayan en önemli alanlardır. Özellikle cinsel gelişim yapısı gereği ne yazık ki yeterince konuşulmamakta ve yok sayılmaktadır. Cinsel eğitimi diğer alanlardan ayıran en önemli özellik doğru zamanda ve yeterli miktarda bilginin çocuğun yaşına uygun olarak verilmesidir. Bu nedenle ebeveynlere oldukça fazla görev düşmektedir. Bu araştırma; 3–6 yaş çocukları bulunan ebeveynlerin Cinsel Eğitime bakış açıları ve bilinçlilik düzeylerinin tespit edilmesi ayrıca cinsel eğitimde karşılaştıkları zorluklar ve yaklaşım biçimlerinin incelenmesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmada aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır. Ebeveynler cinsel eğitim konusunda bilinçli midirler? Ebeveynler cinsel eğitimin önemine inanmakta mıdır? 3–6 yaş grubu çocukların sıklıkla sordukları sorular nelerdir? 3–6 yaş grubu çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili sordukları sorulara yeterince cevap verilmekte midir? Ebeveynlerin cinsel eğitimde zorlandıkları konular nelerdir? Araştırmanın örneklemini 3–6 yaş çocuğu bulunan ve İstanbul'un çeşitli semtlerindeki anaokullarında öğrenim gören toplam 213 ebeveyn oluşturmaktadır. Betimsel modele uygun olarak yapılan bu araştırmada ebeveynlerin cinsel eğitimde karşılaştıkları sorular ve sorunları tespit etmek amacıyla araştırmacılar tarafından hazırlanan toplam 30 adet sorudan oluşan soru formu kullanılmıştır. Araştırma sonucunda; ebeveynlerin cinsel eğitimin önemine inandıkları ve çocuklara mutlaka verilmesi gerektiğini (% 92) ve kendilerini bilinçli olarak nitelendirmelerine (bilinçli % 48.8, kısmen bilinçli (% 46.5) rağmen, cinsel eğitimin ne olduğu konusunda bile % 97.2 ebeveyn yetersiz kalmıştır. Ayrıca çocuğa cinsel eğitimin kimin tarafından ve ne şekilde verileceği ve nasıl verileceği konusunda da çok fazla eksiklikleri oldukları tespit edilmiştir. Sonuç olarak

⊗ Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü
⊗⊗ Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

ebeveynlerin cinsel eğitim konusunda gerek bilgi ve bilinçlilik açısından gerekse çocuğa yaklaşım biçimi açısından yetersiz kaldıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Cinsel Eğitim, Okul öncesi, çocuk, ebeveyn.

AN EXAMINATION OF THE DIFFICULTIES FACED WITH SEXUAL EDUCATION OF PARENTS WHO HAVE 3–6 YEARS OLD CHILDREN

ABSTRACT

Human development is a total development Cognitive, physiological, social,emotional, sexual, and moral development are the most important areas of development. Especially, sexual development is not argued and unfourtanately the part is ignored because of context. The difference characteristic of sexual education is that it should be done at the appropriate time in accordance with the child's age. For this reason, parents have more responsibility for sexual education. The aim of the study is both to find out the sexual education consciousness level of the parents who have 3-6 years old children and find out the difficulty of the sexual education. The following questions are going to be answered. Are parents conscious about the sexual education? Do parents believe in the importance of sexual education? What are the questions frequently asked by the 3-6 years old children? Are the answers sufficient to sexual development of the 3-6 years old children? Which subjects do the parents have difficulty? The sample of the study is consisted of 213 parents who have children at the age of 3-6 and attend a preschool different part of Istanbul. In the study, the questionnaire constructed by the researcher was used. It consisted of 30 questions in order to find out the problems and the questions faced with the parents during the sexual education.As the result of the research, although parents believe in the importance of sexual education which is necessarily given to child (92 %) and they accept themselves conscious about the subject (consicous 48.8 %, partially conscious 46.5 %); parents are very insufficient about the meaning of sexual education (97.2 %). Besides very big deficiency of parents is certain about the ways of giving sexual education to kids. Consequently, it is fixed that parents are insufficient either information and consciousness or the ways of approaching kids about the sexual education subject.

Key words: Sexual Education, preschool child, parents.

GİRİŞ

İnsan gelişiminin bir bütün olduğu gerçeğinden hareketle tüm gelişim alanları yapısı gereği büyük önem taşımaktadır. Özellikle ülkemizde zihinsel gelişime verilen ağırlık adeta diğer gelişim alanlarını yok saymaktadır. Oysaki gelişim denince en az fiziksel gelişim kadar duygusal, sosyal, bedensel, cinsel ve ahlaki gelişimlerin de önemli olduğu bilinmelidir. 21. yüzyılda bile tabu sayılan ancak fırsat bulunan her ortamda dikkat çekici özelliğini koruyan cinselliğin önemi göz ardı edilemez. Bu kadar önemli bir konu olmasına rağmen yokmuş gibi davranılmaya devam edilmekte, birçok anne baba hatta öğretmenlerin bile yok saymayı tercih ettiği bir konu olarak varlığını sürdürmektedir. Bunun en önemli nedenlerinden biri cinsel eğitimin seks eğitimi ile karıştırılmış olmasıdır. Bu yanlış anlaşılma sonucu konuşulmamakta ve insanlar eksiklerini gidermede zorlanmaktadır. Artan ve Tuğrul tarafından(2003) yapılan araştırmada; annelerin çoğunluğunun cinsel eğitimin ne olduğunu bilmedikleri ve cinsel eğitimi cinsel ilişki ile karıştırdıkları bulunmuştur. Annelerin sadece bir bölümü de çocuğun kendi bedenini tanıması olarak tanımlamıştır. Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu tarafından (1996) yapılan bir diğer araştırmada da anne babaların cinsel eğitim konusunda yetersiz bilgiye sahip oldukları ve çocuklarına nasıl bir yaklaşım sergileyeceklerini bilmedikleri tespit edilmiştir. Oysaki gerek bireyin ruh sağlığı açısından gerekse toplum sağlığı açısından bilinçli olarak yaklaşılması gereken bir konudur. İnsan gelişimde hedeflenen, kendisi ve çevresiyle barışık bireyler yetiştirmektir.

Cinsellik tanım olarak; kişinin karşı cinsi araması bu arayış sonunda bedensel olmanın yanında duygusal anlamda da doyuma ulaşmasıdır. Bilinen yaygın anlamıyla sadece fizyolojik ihtiyaçların tatmini olmayıp bireyin duygusal ve zihinsel gelişimi ile de yakından ilgilidir. İnsanları hayvanlardan ayıran en önemli etken akıl ve duygunun birlikte kullanılmasıdır (Tuzcuoğlu ve Tuzcuoğlu, 2003).

Çocuğun doğduğu andan itibaren başlayan cinsellik kavramı ergenlik dönemine kadar gelişimini sürdürmeye devam eder ve bu dönemde son şeklini alır. Bu nedenle de ailelere ve öğretmenlere cinsel eğitim konusunda büyük görevler düşmektedir (Leight, 1988&Calderone ve Johnson, 1989).

Cinsel eğitim; Cole (1988) ve Fenwick ve Walker'a (1994) göre, çocukların bedensel, duygusal, sosyal, zihinsel ve cinsel gelişimlerini takip etme, kız ve erkek rollerini kabul etmesine ve kendi cinsiyetine uygun davranışları kazanması ve karşı cinsin özellikleri ile bir bütün içinde yaşamasına yardımcı olmak amacıyla verilen bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarıdır.

Doğum ile hatta doğum öncesi dönemde başlayan cinsel gelişim çocuğun yaşı ile birlikte daha da önemli hale gelir. Özellikle 3 yaşından itibaren çocuğun artan konuşması sayesinde daha bir dile gelmeye çalışır (Madaras ve Madaras, 1987). Çocuğun merak çağı olarak nitelendirilen 3 yaş civarı her konuda olduğu gibi cinsel gelişimi ile ilgili sorduğu sorularla da tanımlanır. Sık sık anne babaya kendi bedeni, dünyaya nasıl ve nereden geldiği, kız ve erkek çocuklar arasındaki farklılıklar vb. konularda sorular sorar ve tatmin edici cevaplar ister.

Cinsel eğitimin çocuğa anne mi yoksa baba mı tarafından verileceği sık sorulan sorular arasındadır. Bu konuda 2 ağırlıklı görüş bulunmaktadır. Bazı uzmanlar aile fertlerinin vermesi gerektiğini bazıları da okulda eğitimcilerin vermesi gerektiğini savunmaktadır. Ağırlık kazanan görüş evde aile tarafından verilmesidir. Çünkü cinsel eğitim yapısı gereği çocuğun yaşına uygun ve ihtiyaç duyduğu anda verilmelidir. Okulda sorduğu sorulara öğretmen cevap verirken diğer çocukların da yaşlarından ya da ihtiyaç duyduğu andan daha erken bilgilenmesi riski bulunmaktadır. İdeal olan ailede başlatılmalı okulda öğretmenler tarafından pekiştirilmelidir (Brooks, 1983).

Ailenin cinsel eğitim konusunda gösterdiği duyarlılık çocukların cinsel gelişiminde olumlu etkiler yapmaktadır. Kız çocuğa anne erkek çocuğa da babanın cinsel eğitim vermesi konusunda uzmanların zaman zaman çelişkiye düştükleri görülmektedir. Belki ağırlık olarak her çocuğun kendi cinsine yakın ebeveyninden görüş alması doğru gibi görünebilir. Ancak mutlaka aynı ebeveyn verecek diye bir kuralın olmaması yararlı olur. Anne baba tarafından verilen cinsel eğitim çocukları başka kaynaklardan yararlanma yolunda engelleyecektir (Tuzcuoğlu&Tuzcuoğlu, 1999). Ebeveynlerin unutmaması gereken en önemli nokta erken yaşlarda sağlam bir şekilde temellerinin atılmasına yardımcı olmaktır.

Çocuklar genellikler 3 yaş civarında sorularını sormaya başlar ancak cinsellik doğum ile hatta doğum öncesi dönemde başlayan bir gelişim alanıdır. İlk sorular içinde yer alanlar şunlardır: 'Ben nasıl dünyaya geldim?', 'Neden benim penisim ya da vajinam yok?', 'O niye kız/erkek?', 'Benim de çocuğum olur mu?' vb. Cole, a (1988) ve Brooks'a (1983) göre; çocuk genelde 3 yaşlarında erkek ya da kız olduğu duygusunu kazanmaya başlar. Buna cinsel kimlik denir ve aynı zamanda çocuk kızlar nasıl davranır?, Erkekler nasıl davranır? Sorularını sorarak kendine en yakın cinsiyetten model almaya başlar. Taklit yoluyla kendi cinsinin özelliklerini almaya başlar (Madaras ve Madaras, 1983).

Cinsel eğitim doğumdan başlayarak ergenlik dönemine kadar olan bir dönemi kapsamaktadır. Cinsel eğitime başlamak için belli bir yaş bulunmamasına rağmen okul öncesi dönemde 3–4 yaş civarında ilk sorular gelir. Açıklamalar sade bir dille

ve bilimsel kaynaklardan yararlanarak yapıldığı takdirde ilerde olması muhtemel zorluklar yaşanmayacaktır.

ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu araştırma; 3–6 yaş çocukları bulunan ebeveynlerin cinsel eğitime bakış açıları ve bilinçlilik düzeylerinin tespit edilmesi ayrıca cinsel eğitimde karşılaştıkları zorlukları ve ihtiyaçlarını tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmada aşağıda yer alan sorulara cevap aranmıştır.

1. Ebeveynler cinsel eğitim konusunda bilinçli midirler?
2. Ebeveynler cinsel eğitimin önemine inanmakta mıdır?
3. 3–6 yaş grubu çocukların sıklıkla sordukları sorular nelerdir?
4. 3–6 yaş grubu çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili sordukları sorulara yeterince cevap verilmekte midir?
5. Ebeveynlerin cinsel eğitimde zorlandıkları konular nelerdir?

ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Bu araştırma en az diğer gelişim alanları kadar önemli olan ve bireyin, ileriki yaşantısında kendisi ve çevresi ile barışık yaşaması adına kendi cinsel kimliğini tanımış ve özelliklerini kabul etmiş bunun yanında karşı cinsi de tanıyarak birlikte sağlıklı ve dengeli uyum içersinde yaşayabilmesi için mevcut durumu tespit etmek ve yapılması gerekenleri planlamada yardımcı olması açısından önemlidir. Araştırma sonuçları çocuk gelişime uygun cinsel eğitim programı geliştirmede ve ebeveynleri, öğretmenleri bilinçlendirme adına yol gösterici olacaktır.

ARAŞTIRMANIN SINIRLILIKLARI

Bu araştırma İstanbul İl'indeki tesadüfî örneklem yöntemi ile belirlenen okullar ile sınırlıdır.

Araştırma, veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan anket formundaki 30 soru ile sınırlıdır.

Araştırma uygulamanın yapıldığı 2005–2006 öğretim yılı okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden ve 3–6 yaş gurubu çocuğa sahip ebeveynler ile sınırlıdır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırmanın modeli betimseldir. 3–6 yaş grubu çocukları olan ebeveynlerin cinsel eğitime bakış açıları, bilinçlilik düzeyleri ve zorlandıkları konular incelenmiştir.

Araştırmanın Örneklemi

Bu araştırmanın örneklemini; İstanbul'un çeşitli semtlerinde oturan, 3–6 yaş grubu çocuğa sahip olan ve çocukları okul öncesi kurumlara (anaokulu, yuva vb) devam eden toplam 213 ebeveyn oluşturmaktadır. Okul öncesi eğitim kurumları tesadüfi örneklem yöntemiyle belirlenmiştir. Örneklemi oluşturan çocuklardan 122'si kız, 91'i erkek olarak tespit edilmiştir. Örneklemi oluşturan ilçeler her sosyo ekonomik ve kültürel düzeyde ebeveynin oturabileceği semtlerden seçilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmaya veri toplamak amacıyla araştırmacılar tarafından oluşturulan toplam 30 sorudan oluşan anket formu kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verileri analiz etmek amacıyla frekans (f) ve yüzde (%) tekniği kullanılmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Örneklem olarak tespit edilen toplam 213 ebeveynin özellikleri ve ankette yer alan sorulara verdiği cevaplar aşağıda tablolar halinde yer almaktadır.

Tablo 1. Annelerin Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş	f	%
20–25 yaş	-	-
26–30 yaş	23	10.8
31–35 yaş	84	39.4
36–40 yaş	75	35.2
41 ve üstü yaş	25	11.7
Toplam	213	100.0

Tablo1'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan annelerin çoğunluğu 31–40 yaş diliminde bulunmakta ve grubun % 74,6'sını oluşturmaktadır. 41 yaş ve üzeri 25

anne bulunmakta ve grubun % 25'ini oluşturmaktadır. Erken yaşta olan anne bulunmamaktadır.

Tablo 2. Babaların Yaşlarına Göre Dağılımları

Yaş	f	%
20–25 yaş	0	0
26–30 yaş	2	0.90
31–35 yaş	60	28.1
36–40 yaş	85	40
41 ve üstü yaş	66	31
Toplam	213	100

Tablo2'de görüldüğü gibi babaların yaş grubu 31–40 yaş arasında bulunmakta ve grubun % 68,1'ini oluşturmaktadır. % 31 oranında baba 41 yaş ve üzerinde bulunmaktadır. Erken yaşta olan baba bulunmamaktadır.

Tablo 3. Annelerin Mezun olduğu Okul Türüne Göre Dağılımları

Öğrenim Durumu	f	%
Okuryazar	-	-
İlkokul	-	-
Ortaokul	-	-
Lise ve Dengi Okul	48	22.5
Üniversite	141	66.2
Lisansüstü Eğitim	24	11.3
Toplam	213	100.0

Tablo3'de görüldüğü gibi anneler içinde lise ve dengi okul altı mezun olan bulunmamaktadır. Annelerin 141'i üniversite mezunu olup grubun % 66,2'sını, lise ve dengi okul mezunu olan 48 anne grubun % 22,5'ini, lisansüstü eğitim mezunu olan 24 anne ise grubun %11,3'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç annelerin eğitim durumlarının yüksek olduğunu göstermektedir.

Tablo 4. Babaların Mezun olduğu Okul Türüne Göre Dağılımları

Öğrenim Durumu	f	%
Okuryazar	0	-
İlkokul	-	-
Ortaokul	5	2.3
Lise ve Dengi Okul	42	19.7
Üniversite	136	64
Lisansüstü Eğitim	30	14.1
Toplam	213	100.0

Tablo 4'de görüldüğü gibi babaların çoğunluğu üniversite mezunu olup 136 baba grubun % 64'ünü, lise ve dengi okul mezunu 42 baba grubun % 19,7'sını, lisansüstü eğitim mezunu olan 30 baba grubun 14,1'ini oluşturmaktadır. Ortaokul mezunu olan 5 baba ise grubun % 5'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç babaların büyük çoğunluğunun eğitimli olduğunu göstermektedir.

Tablo 5. Ebeveynlerin Sahip Olduğu Çocukların Cinsiyetine Göre Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Kız	122	57,3
Erkek	91	42,7
Toplam	213	100,0

Tablo 5'de görüldüğü gibi ebeveynlerin 122'si kız çocuğa sahip olup grubun % 57.32'ünü, 91'i erkek çocuğa sahip olup grubun % 42,7'sini oluşturmaktadır.

Tablo 6. Ebeveynlerin Sahip Olduğu Çocuk Sayısına Göre Dağılımı

Sahip Olunan Çocuk Sayısı	f	%
1 çocuk	126	59,2
2 çocuk	87	40,8
Toplam	213	100,0

Tablo 6'da görüldüğü gibi; 1 çocuk sahibi olan 126 ebeveyn grubun % 9,2'sini, 2 çocuğa sahip olan 87 ebeveyn grubun % 40,8'ini oluşturmaktadır. 3 ve yukarı sayıda çocuğa sahip olan ebeveyn bulunmamaktadır.

Tablo 7. Ebeveynlerin Sahip Olduğu Çocukların Yaşına Göre Dağılımı

Çocuğun Yaşı	f	%
3 yaş	15	7.4
4 yaş	55	25.8
5 yaş	78	36.6
6 yaş	65	30.5
Toplam	213	100.0

Tablo7'de görüldüğü gibi; 3 yaş çocuğa sahip 15 ebeveyn grubun % 7.4'ünü, 4 yaş çocuğa sahip 55 ebeveyn grubun % 25,8'ini, 5 yaş çocuğa sahip 78 ebeveyn grubun % 36,6'sını, 6 yaş çocuğa sahip 65 ebeveyn grubun % 30,5'ini oluşturmaktadır.

Tablo 8. Ebeveynlerin Cinsel Eğitim Nedir? Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Çocuğun cinsel gelişimi ile ilgili yaşadığı sorunlara çözüm bulmaktır	67	31.4
Kız ya da erkek çocuğun cinsiyet ve üreme organlarını tanıması, farklılığı bilmesi (bedensel gelişim)	21	9.9
Çocuğun nasıl doğduğunu ve cinsel ilişkiyi anlatmaktır	119	55.9
Çocuğun kendi ve karşı cinse özgü davranışları bilmesi, öğrenmesi ve kendi cinsiyetine uygun olarak yaşaması, uygulaması	6	2.8
Toplam	213	100,0

Tablo8'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 119'u cinsel eğitimi sadece cinsel ilişkiyi anlatmak olarak tanımlayarak grubun % 55,9'unu oluşturmaktadır. Bunu çocukların yaşadığı sorunlara çözüm bulmak cevabı ile 67 ebeveyn takip ederek grubun % 31,4'ünü, 21 ebeveyn kız ya da erkek çocuğun cinsiyet ve üreme organlarını tanıması, farklılığı bilmesi cevabı ile grubun % 9,9'unu oluşturmaktadır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu (% 97,2) cinsel eğitimin gerçek anlamını bilmemektedir. Sadece 6 ebeveyn gerçek anlamda cinsel eğitimi tanımlayarak grubun % 2,8'ini oluşturmaktadır. Elde bu sonuç ülkemizde daha önce Artan ve Tuğrul tarafından yapılan (2003)**** araştırma bulguları ile benzerlik göstermektedir. Cinsel eğitimi salt cinsellik ya da cinsel ilişki olarak bilenler çocuklarına anlatma güçlüğü nedeniyle yok saymayı tercih etmektedirler şeklinde yorumlanabilir. Örneklemin yapısı gereği lise ve dengi okul mezunları ve üniversite mezunu anne babaların çok olduğu dikkate alındığında elde edilen sonuç düşündürücüdür.

Tablo 9. Ebeveynlerin Cinsel Eğitim Hakkında Bilinçli Olup Olmamalarına Göre Dağılımı

Bilinç Düzeyi	f	%
Bilinçli	6	2,8
Bilinçli değil	207	97,2
Toplam	213	100.0

Tablo 9'da görüldüğü gibi; ebeveynlerin sadece 6'sı bilinçli olarak belirlenmiş ve grubun % 2,8 ini, 207'si bilinçli olarak tespit edilmemiş ve grubun % 97,2'sini oluşturmaktadır.

Tablo 10. Ebeveynlerin Çocuklara Cinsel Eğitim Verilip Verilmemesi ile ilgili Görüşlerine Göre Dağılımı

	f	%
Verilmeli	196	92,0
Verilmemeli	1	.5
Bazen verilmeli	16	7,5
Toplam	213	100.0

Tablo 10'da görüldüğü gibi ebeveynlerin 196'sı evet verilmeli cevabını vererek grubun % 92'sini, 1'i hayır verilmemeli cevabını vererek grubun 0,5'ini, bazen verilmeli cevabını veren 16 kişi de grubun % 7,5'ini oluşturmaktadır. Ebeveynlerin çoğunluğunun çocuklara cinsel eğitim verilmesi konusunda onay vermeleri olumlu olarak değerlendirilebilir. Ancak özellikle ebeveynlerin eğitim durumları dikkate alındığında elde edilen % 8'lik grubun verilmemeli ve bazen verilmeli cevabı düşündürücüdür.

Tablo 11. Ebeveynlerin Cinsel Eğitimi Verecek Kişi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

Cinsel Eğitimin Kim Tarafından Verileceği	f	%
Anne vermeli	116	54.5
Baba vermeli	106	49.8
Öğretmen vermeli	103	48.4
Çocuğun cinsiyetine uygun ebeveyn	97	45.5
Çocuğun ihtiyaç duyduğu anda bilgi almayı tercih ettiği ebeveyn/öğretmen	-	-

*Birden fazla seçenek kullanılmıştır

Tablo 11'de görüldüğü gibi cinsel eğitimin kim tarafından verileceği konusu yeterince netlik kazanmamıştır. 116 ebeveyn anne vermeli cevabını vererek grup içinde % 54,5'ini, 106 ebeveyn baba vermeli cevabını vererek grup içinde % 49,8'ini, 103 ebeveyn öğretmen vermeli cevabını vererek grup içinde % 48,4'ünü, 97 ebeveyn çocuğun cinsiyetine uygun kişi tarafından verilmeli seçeneğini işaretleyerek grup içinde % 45,5 oranına sahip olmuştur. Oysaki cinsel eğitimde çocuğun cinsiyetine uygun ebeveynin mutlaka cinsel eğitimi vermesi gerekir diye bir kural yoktur. Ebeveynler anne baba ve öğretmen arasında tercihlerini kullanmışlar ancak cinsel eğitimde esas olan ihtiyaç duyulduğu anda çocuğun bilgi almak istediği ebeveyn veya öğretmen seçeneği işaretlenmemiştir.

Tablo 12. Ebeveynlerin Genel Olarak Çocukların Cinsel Gelişimleri Hakkında İhtiyaç Duyduğu Bilgileri ve Sorularını Ebeveynleri İle Konuşup Konuşmaması İle ilgili Dağılımları

	f	%
Konuşmalıdır	202	94,8
Çok gerekli olursa konuşmalıdır	11	5,2
Toplam	213	100,0

Tablo 12'de görüldüğü gibi; 202 ebeveyn konuşmalıdır cevabını vererek grubun % 94,8'ini, çok gerekli olursa konuşmalıdır cevabını veren 11 ebeveyn grubun % 5,2'sini oluşturmaktadır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu çocukları ihtiyaç duyduğu anda sorularını ve merak ettiklerini kendileri ile konuşmalıdır cevabını vermeleri sevindirici olup en azından bunun farkında olduklarını göstermektedir. Ancak tablo13'deki cevaplar bir o kadar çelişkilidir.

Tablo 13. Ebeveynlerin Çocuğunun Cinsel Gelişimleri Hakkındaki Sorularını Kendileri Dışında Kiminle Konuşabileceği İle İlgili Dağılımı

	f	%
Konuşmasa daha iyi olur	4	1,9
Hiç kimseyle konuşulmaz	1	,5
Zamanı gelince arkadaşları ile konuşur	42	19,7
Okulda öğretmenleri ile konuşabilir	52	24,4
Sadece anne ile konuşabilir	110	51,6
Sadece baba ile konuşabilir	3	1,4
Kardeşleri ile konuşabilir	1	,5
Toplam	213	100,0

Tablo13'de görüldüğü gibi; ebeveynler çocuklarının kendileri ve kendilerinden başka insanlarla da konuşmalarını farklı değerlendirmişlerdir. 42 ebeveyn zamanı gelince arkadaşları ile konuşur cevabını vererek grubun % 19,7'sini, Ayrıca sadece anne ile konuşabileceğini belirten 110 kişi grubun % 51,6'sını, sadece babası ile konuşabilir cevabını veren 3 kişi grubun % 1,4'ünü oluşturmaktadır. Konuşmasa daha iyi olur cevabını veren 4 ebeveyn grubun % 1,9'unu, kimse ile konuşulmaz cevabını veren 1 kişi grubun %.5'ini, kardeşleri ile konuşabilir cevabını veren 1 ebeveyn de grubun %.5'ini oluşturmaktadır.

Yukarıda yer alan sonuca göre; ebeveynler her konuda olduğu gibi cinsel gelişim ve eğitimde de büyük sorumluluğu anneye yüklemişlerdir. Oysaki cinsel eğitimi kimin vereceği konusu tartışma yaratmıştır. Evde aile tarafından verilmeli okulda öğretmen tarafından pekiştirilmelidir görüşü yaygındır. Arkadaşları ile konuşmasının doğru olacağını belirten %19,7 oranında ebeveyn dikkat çekicidir. Arkadaş aracılığıyla elde edilen bilginin ne kadar sağlıklı olabileceği tartışmalıdır. Bugün ilköğretim 2. kademe öğrencilerinde yapılan çalışmalarda çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili her konuda eksik ya da çok fazla bilgiye sahip oldukları veya çok yanlış bilgilere sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 14. Ebeveynlerin, Çocukların Cinsellikle İlgili Sorularını Cevaplarken Neler Hissediyorsunuz? Sorusuna Verdikleri Cevaba Göre Dağılımı

	f	%
Çok sıkılıyorum	5	2,3
Çok rahat değilim	64	30,0
Hızlı anlatıyor konuyu kapatıyorum	3	1,4
Heyecanlanıyorum	8	3,8
Diğer sorularına verdiğim cevaplar gibi rahat bir şekilde cevaplıyorum	133	62,4
Toplam	213	100,0

Tablo 14'de görüldüğü gibi ebeveynlerin 133'ü çocuklarının cinsel gelişimleri ile ilgili sordukları sorulara rahat ve net bir şekilde cevap verdiklerini belirterek grubun % 62,4'ünü, çok rahat değilim cevabını veren 64 ebeveyn grubun % 30'unu oluşturmaktadır. Çok sıkıldığını belirten 5 ebeveyn grubun % 2,3'ünü, hızlı anlatıyor konuyu kapatıyorum cevabını veren 3 kişi grubun % 1,4'ünü, heyecanlanıyorum cevabını veren 8 ebeveyn de grubun % 3,8'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç, daha önceki tablolarla karşılaştırıldığında rahat cevap veren ebeveynlerin hangi soruya ne şekilde rahat cevap verdiklerini yeterince açıklamamaktadır. Çünkü ebeveynlerin cinsel eğitim konusundaki bilgileri yetersiz bulunmuştur.

Tablo 15. Ebeveynlerin Kendilerini Cinsel Eğitim Konusunda Yeterli ve Bilinçli Bulma Durumları ile ilgili Dağılımı

	f	%
Evet	104	48,8
Hayır	10	4,7
Kısmen	99	46,5
Toplam	213	100,0

Tablo 15'de görüldüğü gibi ebeveynlerden 104 kişi kendini yeterli ve bilinçli gördüğünü belirterek grubun % 48,8'ini, kısmen yeterli gören 99 kişi grubun % 46,5'ini, yeterli görmeyen 10 kişi de grubun % 4,7'sini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç cinsel eğitim hakkında sorulan sorulara verilen cevaplarla çelişki yaratmaktadır. % 97 oranında ebeveynin cinsel eğitimin tanımını bile bilmediği düşünülürse kendilerini yeterince objektif olarak değerlendirdikleri söylenemez. Evet, cevabını veren ebeveynlerin dışında kalan % 51,3 oranında ebeveyn kendilerini yetersiz görmektedir. Eğitim durumları dikkate alındığında elde edilen bu sonuç son derece düşündürücüdür.

Tablo 16. Çocukların Ebeveynlerine Sordukları Sorular ile İlgili Dağılımı

Sorular	f	%
Ben nasıl dünyaya geldim?	95	44.6
O niye kız ya da o niye erkek? (karşı cinsi sorma)	74	34.7
Ben annemin karnına nasıl girdim?	61	28.6
Bebek anne karnında canlı mıdır?	31	14.5
Benim de çocuğum olur mu?	27	12.6
Anne babanın ne zaman çocukları olur?	22	10.3
Neden benim de erkekler gibi penisim yok	1	0.4
Kızların neden penisi yok?	1	0.4
Neden beni babam değil de annem doğurdu?	1	0.4
Neden kadınların göğüsleri var erkeklerin yok?	1	0.4
Anne baba neden aynı yatakta yatarlar?	1	0.4

*Birden fazla seçenek kullanılmıştır

Tablo 16'da görüldüğü gibi; çocuklar merak ettikleri soruları ailelerine sorma konusunda oldukça çekingen davranmaktadırlar. Her çocuğun mutlaka merak edeceği bu tür sorulardan 'Ben nasıl dünyaya geldim?' sorusunu 95 çocuk, cinsiyetler arası farklılığı ise toplam 74 çocuk sormuştur. Çocukların sayısı dikkate alındığında cinsel eğitimde en temel sorularını bile tam olarak sormadıkları görülmektedir. Elde edilen bu sonuç çocukların meraklarını başka kanallardan aldıkları şeklinde yorumlanabilir. Zira çocukların birçok konuyu merak etmeleri doğaldır ve bu merak edilen konular da mutlaka cevap alınıncaya kadar gündemde kalacak konulardır. Ebeveyninden yeterince açıklık göremeyen çocuklar belki birkaç denemede bulunur ancak sonrasında cevap alamayacağını bildiği için sormamayı tercih ederler.

Tablo 17. Genelde Ebeveynlerin Çocukların Sordukları Sorulara Karşı Ne Şekilde Davrandıkları İle İlgili Dağılımı

	f	%
Duymazlıktan geldim	17	8,0
Bir daha böyle sorular sormamasını söyledim	5	2,3
Yüzeysel bir şekilde cevaplandırdım, geçiştirdim	17	8,0
Dilimin döndüğünce cevaplamaya çalıştım	136	63,8
Gerekli kitapları okuduğum için ve hazırlıklı olduğum için anlattım	34	16,0
Bir uzmandan yardım alarak açıkladım	3	1,4
Bunları öğretmenine sormasını istedim	1	,5
Toplam	213	100,0

Tablo 17'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 136'sı dilimin döndüğünce cevaplıyorum diyerek grubun % 63,8'ini, yüzeysel olarak cevapladım cevabını veren 17 kişi grubun %8'ini, duymazlıktan gelen 17 kişi grubun % 8'ini, öğretmeninden öğrenmesini istedim cevabını veren 1 kişi de grubun % 0,5'ini oluşturmaktadır. Gerekli kitaplardan okuyarak ve hazırlıklı olduğu için anlattığını belirten 34 kişi grubun % 16'sını, bir uzman yardımıyla anlattım cevabını veren 3 kişi de grubun % 1,4'ünü oluşturmaktadır. Ebeveynlerin daha önceki sorulara verdikleri cevaplar dikkate alınırsa bir çelişki olduğu görülmektedir. Zira kendilerini cinsel eğitim konusunda bilinçli olarak niteleyen 104 ebeveyn ile sorduğu sorulara diğer sorularına verdiğim gibi rahat cevap veriyorum cevabını veren 133 ebeveynin yukarıdaki sonuçlara yansımadığı görülmektedir.

Tablo 18. Ebeveynlerin Cinsel Eğitim ile ilgili Sahip Oldukları Kaynakların (kitap, dergi, cd vb) Durumuna Göre Dağılımı

	f	%
Evet, yeteri kadar var	65	30,5
Evet, var ama yetersiz	91	42,7
Hayır yok	57	26,8
Toplam	213	100,0

Tablo 18'de görüldüğü gibi ebeveynlerden sadece 65'i cinsel eğitim konusunda yeterli kaynağa sahip olduklarını belirterek grubun % 30,5'ini oluşturmaktadır. Yeterince kaynağa sahip olmayan 91 kişi grubun % 42,7'sini, hiç kaynağa sahip olmayan 57 kişi ise grubun % 26,8'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre ebeveynlerin kendilerini cinsel eğitim konusunda bilgilendirecek yeterli düzeyde kaynağa sahip olmadıkları görülmektedir.

Tablo 19. Ebeveynlerin Cinsel Eğitim İle İlgili Bilgileri Nasıl Öğrendikleri Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı

Bilgi Kaynağı	f	%
Cinsel eğitim konusunda kitaplar okudum	13	6.1
Arkadaşlarımla (diğer ebeveynlerle) konuştum	119	55.9
Kendi bilgilerimi kullanıyorum	87	40.9
Bir uzmanla konuştum	6	2.8
Konferansları izledim	8	3.6
Aile büyüklerinden öğrendim	55	25.8

*Birden fazla seçenek kullanılmıştır

Tablo19'da görüldüğü gibi; ebeveynlerin 13'ü cinsel eğitim konusunda kitaplar okuduğunu belirterek grubun kendi içinde % 6,1'ini, 119 kişi diğer arkadaşları ile konuştuğunu belirterek grubun % 55,9'unu, kendi bilgilerini kullanan 87 kişi grubun % 40,9'unu, bir uzman yardımı alan 6 kişi grubun % 2,8'ini, konferansları izleyen 8 kişi grubun % 3,6'sını, aile büyüklerinden öğrendiğini belirten 55 kişi de grubun % 25,8'ini oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlara bakıldığında ebeveynlerin cinsel eğitim ile ilgili kendilerini yetiştirme kaynakları yetersizdir. Hala daha kulaktan dolma bilgileri kullandıkları hatta geleneksel süreci takip ettikleri söylenebilir. Cinsel eğitim konusunda bilimsel kaynaklardan (konferans ve kitaplar) yararlanan az sayıda kişi bulunmaktadır.

Tablo 20. Ebeveynlerin Çocuklarında Gözledikleri Davranışlar İle İlgili Dağılımları

Davranışlar	f	%
Cinsiyet ve üreme organı ile oynama	105	50.7
Anne ya da babayı gizlice gözetleme	29	13.6
Çıplak dolaşma	56	26.3
Cinsiyet ve üreme organlarını inceleme	167	78.4
Arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleme	27	12.7
Evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet ve üreme organlarını inceleme	18	8.5
Küfür ve argo konuşma	86	40.1
Hamile taklidi yapma	41	19.2
Öpüşme taklidi yapma	72	33.8
Bir arkadaşına âşık olma	159	74.5

*Birden fazla seçenek kullanılmıştır

Tablo 20'de görüldüğü gibi çocuklar meraklarını gidermeye ve taklit etmeye yönelik davranışlar sergilemektedir. 105 çocukta cinsiyet ve üreme organı ile oynama davranışı gözlenerek grubun kendi içinde % 50.7'sini, 29 çocukta anne ya da babayı gizlice gözleme davranışı gözlenerek grubun % 13.6'sını, çıplak dolaşma eğilimi gösteren 56 çocuk grubun % 26.3'ini, cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 167 çocuk grubun % 78.4'ünü, arkadaşlarıyla cinsiyet ve üreme organlarını inceleyen 27 çocuk grubun % 12.7'sini, evcilik, doktorculuk oyununda cinsiyet organlarını inceleyen 18 çocuk grubun % 8.5'ini, küfür ve argo konuşan 86 çocuk grubun % 40.1'ini, hamile taklidi yapan 41 çocuk grubun % 19.2'sini, öpüşme taklidi yapan 72 çocuk grubun % 33.8'ini, bir arkadaşına aşık olan 159 çocuk ise grubun % 74.5'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuçlar çocukların cinsel eğitimde beklenen davranışları yaptıklarını göstermektedir. Özellikle küfür ve argo konuşma sergileyen çocukların sayısının fazla olması (% 40,1) düşündürücüdür. Küfürlü konuşmanın modelden öğrenme ile yakından ilgisi olduğu için, aile fertleri veya çevreden öğrenme olasılığı yüksektir.

Tablo 21. Ebeveynlerin, Çocuklarda Gözledikleri Davranışlara Karşı Tepkilerine Göre Dağılımı

Ebeveyn Tepkileri	f	%
Görmezlikten geldim.	55	25,8
Kızdım.	9	4,2
O an ne yapacağımı bilemedim.	3	1,4
Ellerine vurdum bir daha olmamasını söyledim.	1	,5
Bunu neden yapmış olabileceğini düşündüm ve anlayış gösterdim.	58	27.2
Ona merak ettiklerini anlattım.	87	40.8
Toplam	213	100,0

Tablo 21'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 55'i görmezden gelerek grubun % 25,8'ini, kızdım cevabını veren 9 ebeveyn grubun % 4,2'sini, o an ne yapacağını bilemeyen 3 ebeveyn grubun % 1,4'ünü, ellerine vurup bir daha yapmamasını söyleyen 1 ebeveyn grubun %.5'ini, bunun nedenini düşünen 58 ebeveyn de grubun % 27,2'sini oluşturmaktadır. Sadece 87'si çocuklarına merak ettiklerini anlatarak grubun % 40,8'ini oluşturmuştur. Elde edilen bu sonuç daha önceki tablolarla karşılaştırıldığında açıklama yapan ebeveynlerin de ne kadar yeterli olduğunu göstermektedir. Çocuklarına karşı yetersiz kalan ebeveynlerin sayısı fazladır.

Tablo 22. Ebeveynlerin, Çocukları ile Aynı Odada veya Yatakta Uyumalarının Uygun Olup Olmadığı Konusundaki Görüşlerine Göre Dağılımı

	f	%
Evet Uygundur	36	16,9
Hayır, uygun değildir	177	83,1
Toplam	213	100,0

Tablo 22'de görüldüğü gibi ebeveynlerden 177'si çocukların aynı odada uyumasının doğru olmadığı seçeneğini işaretleyerek grubun % 83,1'ini oluşturmaktadır. Uygun olduğunu belirten 36 kişi grubun % 16,9'unu oluşturmaktadır. Çocukların ebeveynlerin yatak odasında uyumasının doğru olmadığını bilenlerin sayısı oldukça fazladır.

Tablo 23. Ebeveynlerin Çocuklarının Yatak Odalarına Gelip Gelmemesi İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

	f	%
Hiç gelmiyor	41	19,2
Evet geliyor	172	80,8
Toplam	213	100,0

Tablo 23'de görüldüğü gibi 172 ebeveyn çocuklarının yatak odalarına geldiğini belirterek grubun % 80,3'ünü, gelmediğini belirten 41 ebeveyn de grubun % 19,2'sini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre yatak odasının özel olduğu bilincinin çocuklara verilmediği görülmektedir. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu bu bilinçten uzaktır.

Tablo 24. Ebeveynlerin Çocukları ile Aynı Odada veya Yatakta Uyuma Sıklıkları İle İlgili Görüşlerine Göre Dağılımı

	f	%
Cevap vermeyen	34	16,0
Hemen hemen her gece	40	18,8
Haftada 2–3 gece	61	28,6
Genellikle hafta sonları	15	7,0
Çok nadir	63	29,6
Toplam	213	100,0

Tablo 24'de görüldüğü gibi 40 ebeveyn hemen hemen her gece cevabını vererek grubun % 18,8'ini, haftada 2–3 gece cevabını veren 61 ebeveyn grubun % 28,6'sını, genellikle hafta sonları cevabını veren 15 ebeveyn grubun % 7'sini, çok nadir cevabını veren 63 ebeveyn grubun % 29,6'sını oluşturmaktadır. Tablo 23'de elde edilen bulgulara bakıldığında 41 ebeveyn hiç gelmiyor cevabını vermesine rağmen Tablo 24'de boş bırakanların sayısı 34 olmuştur. Elde edilen bu sonuç çocukların ebeveynlerinin yatak odalarında sıklıkla kaldıklarını göstermektedir. Oysaki ebeveynin yatak odasında çocukların uyumasının çok fazla sakıncası vardır.

Tablo 25. Ebeveynlerin Çocukları Yatak Odasına Geldiğinde Gösterdikleri Davranışlar İle İlgili Dağılımı

	f	%
Cevap vermeyen	26	12,2
Hemen alıp kendi odasına götürüyorum	14	6,6
O gece bizimle uyumasına izin veriyorum	48	22,5
O gecelik izin veriyorum ama bunun doğru olmadığını söylüyorum	100	46,9
Bazı akşamlar ben/biz davet ediyoruz ve bizimle uyumasına izin veriyoruz	25	11,7
Toplam	213	100,0

Tablo 25'de görüldüğü gibi; sadece 14 ebeveyn hemen alıp çocuğu kendi odasına götürdüğünü belirterek grubun % 6,6'sını oluşturmaktadır. O gece uyumasına izin veriyorum cevabını veren 48 ebeveyn grubun % 22,5'ini, o gece izin veriyorum ama bunun doğru olmadığını söylüyorum cevabını veren 100 ebeveyn grubun % 46,9'unu, biz davet ediyoruz cevabını veren 25 ebeveyn grubun % 11,7'sini oluşturmaktadır. Cevap vermeyen 26 ebeveyn de grubun % 12,2'sini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç ebeveynlerin bu konuda yeterince bilinçli olmadıklarını, bir bölümünün de bu bilince sahip olmasına rağmen bu disiplini kazandırmada gerekli çabayı harcamadığı şeklinde yorumlanabilir.

Tablo 26. Ebeveynlerin TV'de Cinsellik İçeren Sahneler Çıktığında Yaptıkları Davranışlar İle İlgili Dağılımı

	f	%
Hemen TV'yi kapatıyorum	15	7,0
Çocuğun ilgisini başka yöne çekiyorum	162	76,1
Gözlerini kapatarak engelliyorum	1	,5
İzlemesine izin veriyorum	11	5,2
İzlemesine izin veriyorum devamında yanlış olduğunu söylüyorum	1	,5
Bu sahnelerin senin yaşındaki bir çocuğun izlememesi gerekir diyerek bakmamasını söylüyorum	23	10,8
Toplam	213	100,0

Tablo 26'da görüldüğü gibi; ebeveynlerin 15'i hemen tv yi kapatarak grubun % 7'sini, çocuğun ilgisini başka yöne çeken 162 ebeveyn grubun % 76,1'ini, gözlerini kapatarak engelleyen 1 ebeveyn grubun % .5'ini, izlemesine izin veren 11 ebeveyn grubun % 5,2'sini, izlemesine izin verip devamında yanlış olduğunu belirten 1 ebeveyn grubun % .5'ini, bu sahnelerin o yaş çocuğuna uygun olmadığını söyleyerek bakmamasını isteyen 23 ebeveyn de grubun % 10,8'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç ebeveynlerin bilinçli tv izleme ve yaklaşım biçimi konusunda yetersiz olduklarını göstermektedir.

Tablo 27. Ebeveynlerin Cinsel Taciz Konusunda Bilgi Sahibi Olup Olmamalarına Göre Dağılımı

	f	%
Evet	109	51,2
Hayır	23	10,8
Kısmen ama yetersiz	81	38,0
Toplam	213	100,0

Tablo 27'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 109'u cinsel tacizin ne olduğunu bildiklerini belirterek grubun % 51,2'sini, bilmeyen 23 ebeveyn grubun % 10,8'ini, kısmen ve yetersiz olan 81 ebeveyn ise grubun % 38'ini oluşturmaktadır.

Tablo 28. Ebeveynlerin Çocuklarına Cinsel Taciz Hakkında Bilgi Verip Vermemeleri ile İlgili Dağılımı

	f	%
Evet	31	14,6
Hayır	86	40,4
Evet, ama yetersiz	96	45,1
Toplam	213	100,0

Tablo 28'de görüldüğü gibi; çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi veren 31 ebeveyn grubun % 14,6'sını, vermeyen 86 ebeveyn grubun % 40,4'ünü, yetersiz bilgi veren 96 ebeveyn ise grubun 45,1'ini oluşturmaktadır. Çocuklarda travma yaratacak kadar önemli olan cinsel taciz konusunda ebeveynlerin yetersiz kalışı son derece önemlidir.

Tablo 29. Ebeveynlerin Çocuklarına Cinsel Taciz Konusunda Bilgi Vermeme Nedenlerine Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Cevap vermeyen.	2	2.3
Erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz.	15	17.4
Gerek görmedim.	5	5.8
Bu konu ile ilgilenmedim.	4	4.6
Çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım.	20	23.2
Cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum.	40	46.5
Toplam	86	100.0

Tablo 29'da görüldüğü gibi; çocuklarına cinsel taciz hakkında bilgi vermeyen ebeveynler içinde, cevap vermeyen 2 ebeveyn grubun % 2,3'ünü, erken ve yaşı küçük olduğu için anlamaz cevabını veren 15 ebeveyn grubun % 17,4'ünü, gerek görmeyen 5 ebeveyn grubun % 5,8'ini, bu konu ile ilgilenmedim cevabını veren 4 ebeveyn grubun % 4,6'sını, çok rahatsız edici bir konu olduğu için anlatmadım cevabını veren 20 ebeveyn grubun % 23,3'ünü, cinsel tacizin olabileceği bir çevrede yaşamıyorum cevabını veren 40 kişi ise grubun % 46,5'ini oluşturmaktadır.

Elde edilen bu sonuca göre, ebeveynlerin cinsel taciz konusunda bilinçsiz oldukları söylenebilir. Özellikle de % 46,5 oranında yer alan ebeveynlerin öne sürdükleri neden inandırıcı değildir. Hiçbir ebeveyn çocuklarının cinsel tacize maruz kalmamasını ve bunun çevresi ile ilişkili olduğunu iddia edemez. Çocuğu cinsel tacizden korumak ancak bilgilendirmekle ve çocuğun kendini nasıl koruyacağını anlatmakla olacaktır. Bunların içinde en önemli olanı da çocuklara 'Hayır' demeyi öğretmek ve kimsenin ona istemediği bir şeyi yapmasına izin vermemesi gerektiği bilincini aşılamakla olacaktır.

Tablo 30. Ebeveynlerin, Çocuğun Cinsel Tacizden Korunması için Okul ve Aile Olarak Neler Yapılmasına İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Bilmiyorum.	161	75.5
Bilgilendirilmeli, yanlış olanlar anlatılmalı.	6	2.8
Okul aile işbirliği sağlanarak birlikte hareket edilmeli.	9	4.2
Okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli.	5	2.3
Okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli.	11	5.1
Çocuklar tanımadıkları kişiler ile konuşmamalı.	10	4.6
Çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı.	4	1.9
Sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli.	2	.9
Bilinçli ve temkinli olunmalı.	5	2.3
Toplam	213	100.0

Tablo 30'da görüldüğü gibi; ebeveynlerin 161'i çocuklarını cinsel tacizden koruma konusunda bilgisiz olduklarını belirterek grubun % 75,5'ini oluşturmaktadır. "Çocuklar bilgilendirilmeli ve yanlışlar anlatılmalı" cevabını veren 6 ebeveyn grubun % 2,8'ini, "okul ve aile işbirliği yapmalı ve birlikte hareket etmeli" cevabını veren 9 ebeveyn grubun % 4,2'sini, "okul personeline ve evdeki yabancı kişilere dikkat edilmeli" cevabını veren 5 ebeveyn grubun % 2,3'ünü, "okuldaki uzmanlar çocuğa ve ailelere bilgi vermeli" cevabını veren 11 ebeveyn grubun % 5,1'ini, "çocuklar tanımadıkları kişiler ile konuşmamalı" cevabını veren 10 ebeveyn grubun % 4,6'sını, "çocuğun güvenilir ortamda yetiştirilmesi sağlanmalı" cevabını veren 4 ebeveyn grubun % 1,9'unu, "sık sık gözlenmeli ve paylaşım için güven verilmeli" cevabını veren 2 ebeveyn grubun % .9'unu, "bilinçli ve temkinli olunmalı" cevabını veren 5 ebeveyn ise grubun % 2,3'ünü oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar incelendiğinde ebeveynlerin çocukları cinsel tacizden koruma konusunda yetersiz oldukları söylenebilir. Ebeveynlerden % 75,5 i hiçbir cevap vermeyecek durumda olduklarını sadece % 24,5'inin sınırlı ve yetersiz olsa da öneri verebilecek durumda olduğu görülmektedir.

Tablo 31. Ebeveynlerin, Çocuğun Cinsel Tacizden Korunması için Okul ve Aile Olarak Neler Yapılmasına İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı

Erkek çocuk kız oyuncağı tercihi	f	%	**Kız çocuk erkek oyuncağı tercihi**	f	%
Cevap vermeyen	23	25.2	Cevap vermeyen	47	38.5
Tepki vermem, diğer oyuncaklara yönlendiririm.	8	8.7	Tepki vermem, diğer oyuncaklara yönlendiririm.	24	19.6
Profesyonel yardım alınmalı.	25	27.4	Rahatsız olmam, normal karşılarım.	30	24.5
Karışmam, kısıtlamam.	2	2.1	Gerekli açıklamaları yaparım.	7	5.7
Yasak koymam, merakını gidermesini sağlarım.	3	3.2	Gözlemledikten sonra gerekiyorsa uzmandan destek alırım.	9	7.3
Doğru olmadığını söylerim.	1	1.09	Anlayışla karşılarım.	5	4.09
Şakayla karışık takılırım.	2	2.1	**Toplam**	122	100.0
Önem vermem.	1	1.09			
Bu oyuncakları neden tercih ettiğini öğrenmeye çalışırım.	5	5.4			
Cinsiyetine uygun oyuncakları cazip hale getirir, onlara yönlendiririm.	6	6.5			
Arada bir oynuyorsa sorun teşkil etmez, sürekli ise zaman geçirmeden uzmana götürürüm.	15	16.4			
Toplam	91	100.0			

Tablo 31'de görüldüğü gibi; ebeveynlerden erkek çocuğu olanlardan, "**cevap vermeyen**" 23'ü grubun % 25,2'sini, "**tepki vermem, diğer oyuncaklara yönlendiririm**" cevabını veren 8'i grubun % 8,7'sini, "**profesyonel yardım alınmalı**" cevabını veren 25'i grubun % 27,4'ünü, "**karışmam, kısıtlamam**" cevabını veren 2'si grubun % 2,1'ini, "**yasak koymam, merakını gidermesini sağlarım**" cevabını veren 3'ü grubun % 3,2'sini, "**doğru olmadığını söylerim**" cevabını veren 1'i grubun % 1.09'unu, "**şakayla karışık takılırım**" cevabını veren 2'si grubun % 2,1'sini, "**önem vermem**" cevabını veren 1'i grubun % 1.09'unu, "**bu oyuncakları neden tercih ettiğini öğrenmeye çalışırım**" cevabını veren 5'i grubun % 5,4'ünü, "**cinsiyetine uygun oyuncakları cazip hale getirir, onlara yönlendiririm**" cevabını veren 6'sı grubun % 6,5'ini, "**arada bir oynuyorsa sorun teşkil etmez, sürekli ise zaman geçirmeden uzmana götürürüm**" cevabını veren 15'i grubun % 16,4'ünü oluşturmaktadır. Kız çocuğa sahip ebeveynlere göre ise; kız çocuğun erkek oyuncağı tercihi konusunda cevap vermeyen 47'si grubun % 38,5'ini, "**tepki vermem, diğer oyuncaklara yönlendiririm**" cevabını veren 24'ü grubun % 19,6'sını, "**rahatsız olmam, normal karşılarım**" cevabını veren 30'u grubun % 24,5'ini, "**gerekli açıklamaları yaparım**" cevabını veren 7'si grubun %

5,7'sini, **"gözlemledikten sonra gerekiyorsa uzmandan destek alırım"** cevabını veren 9'u grubun % 7,3'ünü, **"anlayışla karşılarım"** cevabını veren 5'i grubun % 4.09 oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuca göre özellikle erkek çocuk ebeveynlerinin daha fazla alternatif ürettikleri söylenebilir. Kız çocuğa sahip ebeveynlerin daha esnek davrandıkları görülmektedir. Ayrıca oyuncaklarda cinsiyet ayrımının olmadığı da bilinen bir başka gerçek olmasına rağmen bununla ilgili herhangi bir cevap yer almamıştır.

Tablo 32. Ebeveynlerin 'Çocuklara Oyuncak Alırken Cinsiyetlerinin Gözetilmesi Gerekir mi? ' Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Evet, kesinlikle dikkat edilmelidir	161	75.6
Hayır, gerekli değildir	16	7.5
Bazen dikkat edilmelidir	36	16.9
Toplam	213	100.0

Tablo 32'de görüldüğü gibi; çocuklara oyuncak alırken cinsiyetlerinin göz önünde bulundurulması gerektiğini belirten 161 ebeveyn grubun % 75,6'sını, gerekli değildir cevabını veren 16 kişi grubun % 7,5'ini, bazen dikkat edilmelidir cevabını veren 36 ebeveyn grubun % 16,9'unu oluşturmaktadır. Ebeveynlerin büyük çoğunluğu oyuncak alımında çocuğun cinsiyetinin önemli olduğunu belirtmiştir. Oysaki oyuncaklarda cinsiyet ayırımı olmaması gerekir.

Tablo 33. Ebeveynlerin Çocuklarına Oyuncak Alırken Cinsiyetlerine Uygun Oyuncak Alıp Almamalarına Göre Dağılımı

Seçenekler	f	%
Evet	156	73,2
Hayır	22	10,3
Bazen	35	16,4
Toplam	213	100,0

Tablo 33'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 156'sı oyuncak alırken çocuklarının cinsiyetlerini göz önünde bulunduğunu belirterek grubun % 73,2'sini, hayır bulundurmuyorum cevabını veren 22'si grubun % 10,3'ünü, bazen bulunduruyorum cevabını veren 35'i ise grubun % 16,4'ünü oluşturmaktadır. Ebeveynlerin çoğunluğu oyuncak alımında çocukların cinsiyetlerinin dikkate alınması gerektiğini belirtmektedir. Oysaki oyuncaklarda cinsiyet ayırımı yoktur. Buna göre ülkemizde oldukça kesin sınırların çizilmiş olduğu görülmektedir. Tuzcuoğlu, Efe ve Güven'in (2004)** yapmış olduğu araştırma bulgularında cocukların oyuncaklarla oynarken cinsiyet ayırımının son derece keskin olduğunu

tespit etmişlerdir. Elde edilen bu sonuç araştırma bulguları ile paralellik göstermektedir.

Tablo 34. Ebeveynlerin, Çocuklarının Kendi Cinsiyetine Uygun Ebeveynini Taklit Edip Etmemesi İle İlgili Görüşleri

	f	%
Evet	135	63,4
Hayır	13	6,1
Kısmen	65	30,5
Toplam	213	100,0

Tablo 34'de görüldüğü gibi; ebeveynlerin 135 çocuğun kendi cinsiyetinden olan ebeveynini taklit etmesi gerektiğini belirterek grubun % 63,4'ünü, taklit etmemesi gerektiğini belirten 13'ü grubun % 6,1'ini, kısmen taklit etmesi gerektiğini belirten 65'i ise grubun % 30,5'ini oluşturmaktadır. Elde edilen bu sonuç ebeveynlerin bu konuda yeterince bilinçli olmadığını göstermektedir. Özellikle cinsel kimlik oluşumu sırasında çocuğun kendi cinsinden olan ebeveynini taklit etmesi son derece normaldir ve bu konuda ebeveynlere model olma açısından oldukça fazla görev düşmektedir.

SONUÇ

Araştırma sonucunda; ebeveynlerin cinsel eğitimin önemine inandıkları ve çocuklara mutlaka verilmesi gerektiğini (% 92) ve kendilerini bilinçli olarak nitelendirmelerine (bilinçli % 48,8, kısmen bilinçli (% 46,5) rağmen, cinsel eğitimin ne olduğu konusunda bile % 97,2 ebeveyn yetersiz kaldığı tespit edilmiştir. Ayrıca çocuğa cinsel eğitimin kimin tarafından ve nasıl verileceği konusunda da çok fazla eksiklikleri oldukları tespit edilmiştir. Çocukların cinsel gelişimleri ile ilgili soruları kimlere sorması gerektiği konusunda ebeveynlerin çoğunluğu yeterli cevabı verememiştir. Zamanı gelince arkadaşları ile konuşsun cevabını veren ailelerin ortalama % 20 oranında olması dikkat çekicidir. Ebeveynlerin yarısı sadece annesi ile konuşabilir cevabını vermiştir. Çocuklarının sorduğu sorulara diğer soruları gibi normal karşılayıp rahat cevap veriyorum diyen ebeveynlerin oranı % 62,4 olmasına rağmen diğer sorulardaki cevapların yetersiz kalışı ve çelişkilerin bulunması oranı doğrulamamaktadır. Ayrıca çocukların sorması muhtemel soruları aileleri ile paylaşmadıkları da görülmektedir. Aileler bilinçli olduklarını belirtmelerine rağmen çocukların cinsel davranışları ile ilgili gözledikleri durumlarda da yetersiz kaldıkları görülmüştür. Ebeveynlerin cinsel eğitimle ilgili bilgilerini ağırlıklı olarak kendi arkadaş gruplarından ve aile büyüklerinden öğrendikleri, yeterince bilgi alma ve öğrenme kaynaklarının olmadığı tespit edilmiştir. Çocukları ile yatak odalarını paylaşmama konusunda

yetersiz kaldıkları ve bu konuda gerekli çabayı göstermedikleri, oyuncak alırken katı bir şekilde cinsiyet ayırımına dikkat ettikleri görülmüştür.

Sonuç olarak ebeveynlerin cinsel eğitim konusunda gerek bilgi ve bilinçlilik açısından gerekse çocuğa yaklaşım biçimi açısından yetersiz kaldıkları ve kendilerini algılamaları ile yaptıkları arasında tutarsızlık olduğu tespit edilmiştir.

ÖNERİLER

- Çocuklarda cinsel gelişimin önemi ve yaşına uygun sağlıklı cinsel eğitim verilebilmesi konusunda anne babalara ve öğretmenlere bilgilendirme ve bilinçlendirilme çalışmaları yapılmalıdır.
- Geleceğin anne babaları olacağı düşünülerek üniversitelerdeki cinsel sağlık bilgisi dersinin içeriğinin uygun hale getirilerek daha yaygın olarak okutulması sağlanmalıdır.
- Okullarda cinsel eğitim verilebilmesi konusunda ülkemize uygun standartlarda yaşlara göre cinsel eğitim programı hazırlanmalı ve vakit geçirmeden hayata geçirilmelidir.
- Ülke genelinde tüm çocuklara yönelik cinsel eğitim verilebilmesi için Milli Eğitim Bakanlığı tarafından eğitim politikası haline getirilmelidir ve ders programlarına alınmalıdır.
- Türkiye'nin konumu gereği bölgesel farklılıkları da dikkate alacak şekilde farklı özelliklere (eğitim durumu, yaş, sosyo ekonomik ve sosyo kültürel düzey, yaşanılan şehir ve bölge vb.)sahip aileleri içine alan geniş kapsamlı araştırmalar yapılmalı ve hem mevcut durum hem de ihtiyaçlar tespit edilmelidir.
- Yapılan araştırmalar hem çocuk ve gençlerin hem de ailelerin tamamen bilgisiz olmadığı ancak çok eksikleri olduğu yönündedir. Bu nedenle yanlış öğrenmenin daha sonradan doğrusu ile değiştirilmesinin zorluğundan hareketle cinsel eğitim çalışmalarına erken yaşlarda başlanmasına dikkat edilmelidir.
- Çocukların erken yaşlarda yanlış bilgiler edinmesinde medyanın şu an olumsuz katkısına dikkat çekilmeli ve bu gücün rating kaygısına tercih edilmeyecek kadar önemli olduğu belirtilmelidir.

KAYNAKLAR

Amerika Çocuk Araştırmaları Enstitüsü. **Çocuğun Cinsel Soruları ve Cevapları**. (Çev. Mebuse Sürmeli), Remzi Kitabevi, İstanbul, 1971.

Brooks, R. **So That'sHow I Was Born**. Simon&Schuster Books for young readers. NY, 1983.

Brooks, R. **So That's How I Was Born**. Simon & Schuster Books for Young Readers, NY 1983.

Calderone, M, Johnson, E. **The New Family Book About Sexuality.** Harper and Row Pub. NY, 1989

Clarke, J.I. **Your Childs Self-Esteem.** Harper Collins Publishing Company, NY:1978 .

Cole, J. **Asking About Sex and Growing Up: A Question and Answer Book for Boys and Girls**. New York: William Morrow and Company ltd., 1988.

Cole, J. **How You Were Born**, Mulberry Books, NY:1984.

Fenwich, E, Walker, R. **How Sex Works**, Toronto: Macmillan Canada, 1994.

Howard, M. **How to Help Your Teenager Postpone Sexual Involvement**. Continum Publishing Company, NY: 1991.

Leight, L. **Raising Sexually Healthy Children: A Loving Guide for Parents, Teachers, and Caregivers,** New York: Rawson Associates, 1988.

Madaras, L, Madaras, A. **The What's Happening to my Body? A Growing Up Guide for Mothers and Daughters,** Newmarket Press, NY:1983.

Madaras, Linda. **The What's Happening To My Body? Book For Sons: A Growing Up Guide For Parents and Sons.** Rev. Ed. Newmarket press, NY, 1987.

Mayle, P. **What's Happening to Me. Answers to the World's Most Embarrassing Questions**.Toronto: George McLeod Limited, 1975.

Sargent, P.'The Gendering of Men in Early Childhood Education', **Sex Roles: A Journal of Research**, February, 2005

Tuzcuoğlu,N. ve Tuzcuoğlu, S. Çocuğun Cinsel Eğitiminde Ailelerin Karşılaştıkları Güçlükler. **Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Dergisi**, Sayı. 8, 1996

Tuzcuoğlu, N&Efe K.&Güven, G. '4-6 Yaş Çocuklarda Oyuncak Tercihlerini Etkileyen Faktörlerin İncelenmesi', **1. Uluslararası Okul Öncesi Eğitim Kongresi, 30 Haziran-3 Temmuz, 2004,** İstanbul

Tuzcuoğlu, N. 'Çocuğun Cinsel Eğitimi ve Anne Babalara Düşen Görevler', **Okul Öncesi Eğitimde Temel Konular**, YAPA yay. İstanbul, 1999.

Tuzcuoğlu, N.& Tuzcuoğlu, S. **Anne Ben Nasıl Doğdum?, Çocuğun Cinsel Eğitimi,** Morpa yay. İstanbul, 2003

www.tsbvi.edu/Education/sexuality-education.htm - 64k